

Onderwerp**Conceptbegroting 2019, conceptbegrotingswijziging 2018 en Jaarstukken 2017 - RUD****Informatie**

Datum	9 mei 2018	Overleg gepleegd met:
Behandelaar	Frans van der Veen	☒ Financieel adviseur AZ: Henk Heijnen
Zaaknummer	1104592	☐ Personeelsconsulent AZ:
Portefeuillehouder	Wethouder Bent	☐ Medewerker bestuur en juridische zaken:
Besluitvormend orgaan	Gemeenteraad	☐ Communicatieadviseur:
		☐ Afdeling:
		☐ Naam medewerker:
		☐ Inspraak/adviesorgaan:

Aanleiding/voorgeschiedenis

Per brief van 16 april 2018 heeft de Regionale uitvoeringsdienst Drenthe (RUD Drenthe) het college de financiële stukken, te weten de jaarstukken 2017 inclusief de accountantsverklaring, het conceptjaarprogramma 2018, de kaderbrief 2019, de conceptbegrotingswijziging 2018 en de conceptbegroting 2019 inclusief de meerjarenbegroting toegezonden.

Stukken ter kennisname aangeboden

De volgende stukken zijn ter kennisname aangeboden aan het college en de Raad:

1. De jaarstukken 2017 inclusief de accountantsverklaring;
2. Het conceptjaarprogramma 2018 en;
3. De kaderbrief 2019.

Stukken aangeboden voor een zienswijze

Op basis van artikel 25 lid 4, van de Gemeenschappelijke Regeling RUD Drenthe, worden de volgende stukken aan de staten en raden van de deelnemers voorgelegd.

4. De conceptbegrotingswijziging 2018;
5. De conceptbegroting 2019, inclusief de meerjarenbegroting;

Voor een uitgebreide samenvatting van de aangeleverde financiële stukken wordt verwezen naar de bijlage "Samenvatting van de door de RUD Drenthe aangeleverde P&C- documenten".

Het Algemeen Bestuur van de RUD (AB) is voornemens om de begrotingswijziging 2018 en begroting 2019 op 9 juli 2018 definitief vast te stellen. Voordat het AB daartoe overgaat worden de gemeenteraden en provinciale staten in de gelegenheid gesteld om tot en met 12 juni 2018 een schriftelijk zienswijze in te dienen over de conceptbegrotingswijziging 2018 en de conceptbegroting 2019. Nagenoeg alle deelnemers hebben reeds aangegeven dat deze datum niet haalbaar is en daarvan is de directeur van de RUD Drenthe op de hoogte gesteld. De uiterste aanleverdatum is nu bepaald op 29 juni 2018.

Voorstel

Toelichting voorstel

Kaderbrief

De gemeenschappelijke regelingen, waaronder de (RUD), hebben met de Drentse gemeenten afgesproken dat zij de Kaderbrief ieder jaar voor 1 februari aanleveren. Zoals bekend heeft de RUD de Kaderbrief voor 2019 niet voor 1 februari aangeleverd. Dit betekent dat de Kaderbrief van de RUD niet tegelijk met de Kaderbrieven van de andere gemeenschappelijke regelingen aan de raad aangeboden is. De raad is hier schriftelijk over geïnformeerd (zie bijlage “Brief gemeenteraad”).

De RUD heeft alsnog de kaderbrief opgesteld en ter informatie met de overige financiële stukken meegezonden. Het geven van een reactie daarop is niet meer mogelijk en heeft gelet op de inmiddels aangeboden conceptbegroting 2019 ook geen toegevoegde waarde meer.

Doorlichting RUD

SeinstravandeLaar heeft een onderzoek uitgevoerd naar de financiën en organisatie van de RUD. Zij concludeert dat de RUD de basis niet op orde heeft. De begroting van 2018 en opvolgende jaren leidt bij gelijkblijvende productie, op basis van de Drentse Maat, tot een structureel tekort. De begroting moet worden aangepast om de huidige onderproductie op te vangen.

De onderproductie is volgens het onderzoek onder andere het gevolg van:

1. weglekkende uren als gevolg van het niet optimaal functioneren van LOS (niet voorziene extra uren voor het werken met LOS, alsmede de benodigde opleidingen en verdere ontwikkeling);
2. het niet volledig digitaal aanleveren van opdrachten door de deelnemers;
3. onvoldoende in financieel controle zijn door de RUD (geen sturing op kentallen/productie).

SeinstravandeLaar heeft daarom een aantal verbetermaatregelen voorgesteld. De aanbevelingen van het onderzoeksbureau beperken zich nadrukkelijk niet alleen tot het duurzaam op orde brengen van de begroting. In hoofdlijnen komen de aanbevelingen op het volgende neer:

- breng de begroting duurzaam op orde;
- stel een realistisch jaarprogramma op;
- investeer in de organisatie middels een ontwikkelprogramma om de basis op orde te krijgen. Hierbij moet in ieder geval aandacht zijn voor de drie prioritaire opgaven: terugdringen van weglekkende uren LOS, verbeteren digitale opdrachtverstrekking door deelnemers en het professionaliseren van de financiële functie.

Hieronder worden de aanbevelingen van SeintravandeLaar nader toegelicht.

Aanbevelingen SeinstravandeLaar

Duurzame begroting

Een belangrijke voorwaarde voor een financieel gezonde RUD is voldoende inkomsten. Uit de financiële analyse blijkt dat de tweede efficiencykorting van 10% (in 2016 opgelegd en gekoppeld aan de invoering van de Drentse Maat) niet realistisch is gebleken. Om deze efficiency te kunnen realiseren waren randvoorwaarden gesteld, waaronder een goed werkend zaaksysteem en het volledig digitaal aanleveren van dossiers door de deelnemers. Aan deze randvoorwaarden is nog niet voldaan.

Deze efficiencykorting volgde op de eerste korting van 10%, die bij de start van de RUD in 2014 is opgelegd. In totaal is aan de RUD binnen de eerste twee jaar van haar bestaan een korting opgelegd van 20%. De omvang van het takenpakket is daarbij niet met 20% afgenomen.

De RUD stelt daarom voor om 5% van de efficiencykorting structureel terug te draaien. Daarnaast stelt de RUD voor om voor 2018 en 2019 de bijdrage incidenteel met 5% te verhogen.

Realistisch jaarprogramma

SeinstravandeLaar heeft geconcludeerd dat het jaarprogramma van de RUD op onrealistische uitgangspunten wordt gebaseerd. Zo hanteert de RUD een laag percentage voor indirect productieve uren (bijvoorbeeld ziekteverzuim en opleidingen). Dit betekent dat de RUD in de praktijk minder productieve uren beschikbaar heeft dan zij begroot. De RUD gaat met ingang van 2018 uit van 1.368 productieve uren bij een voltijdse dienstbetrekking in plaats van 1.468 uur (binnen Midden-Drenthe wordt ook uitgegaan van 1.368 uur bij een voltijdse dienstbetrekking).

Dit betekent dat er bij een gelijkblijvende deelnemersbijdrage minder productie geleverd kan worden, omdat er simpelweg minder uren beschikbaar zijn voor productie.

Daarnaast is gebleken dat een aantal gemeenten, waaronder Midden-Drenthe, meer advies-uren (de zogenaamde “niet-Drentse Maat-uren”) afnemen dan waarop zij op basis van het jaarprogramma recht hebben. De RUD heeft besloten om ingeval de overschrijding van advies-uren hoger is dan 25% van het begrote aantal uren, er verrekening voor de betreffende gemeente plaatsvindt. In het jaarprogramma hanteert de RUD voor 2018 en 2019 een gecorrigeerd aantal advies-uren, die gebaseerd is op het gemiddelde van de daadwerkelijk afgenomen advies-uren over 2016 en 2017.

Concreet betekent dat in de begroting 2018 en begrotingswijziging 2019 voor Midden-Drenthe ruim 1.100 extra advies-uren zijn opgenomen, waarvoor Midden-Drenthe extra betaald.

Het hogere aantal afgenomen advies-uren heeft onder andere te maken met het dossier Noblesse, een aantal complexe ruimtelijke plannen (zoals de nieuwbouw voor voortgezet onderwijs in Beilen) en meer werkzaamheden dan begroot voor de asbest- en bodemtaken.

Ontwikkelprogramma

SeinstravandeLaar heeft de RUD voorgesteld een ontwikkelprogramma op te stellen, met als doel de RUD door te ontwikkelen naar een toekomstbestendige en robuuste organisatie. SeinstravandeLaar heeft daar indicatief een investeringsbudget van € 1,73 miljoen benoemd. Het Dagelijks Bestuur (DB) heeft besloten om dit investeringsbudget niet op voorhand beschikbaar te stellen. Benodigd budget wordt alleen toegekend op basis van concrete uitwerking van ontwikkelprogramma-onderdelen met een financiële onderbouwing.

In de begrotingswijziging 2018 is voor het ontwikkelprogramma een bedrag van € 330.000 opgenomen. Dit budget wordt ingezet voor de volgende onderdelen:

- de kosten voor de drie prioritaire opgaven;
- de kosten voor het verder uitwerken van het ontwikkelprogramma;
- de kosten voor de voorbereiding van de Omgevingswet.

Jaarstukken 2017

Uit de jaarrekening blijkt een positief rekeningresultaat (na begrotingswijziging van € 450.000) van €117.481 en een gerealiseerde productie van circa 85 % van het (na bezuiniging van €200.000,-) vastgestelde jaarprogramma. Het resultaat wordt toegevoegd aan de algemene reserves. De accountant heeft een goedkeurende verklaring afgegeven voor de jaarrekening 2017.

Conceptbegrotingswijziging 2018

De begrotingswijziging 2018 gaat uit van de conclusies en aanbevelingen, zoals die zijn geformuleerd in de rapportage van de integrale doorlichting van de organisatie en financiën van de RUD door SeinstravandeLaar.

De volgende uitgangspunten zijn vertaald in de begrotingswijziging:

1. Structureel 5% extra deelnemersbijdrage;
2. Incidenteel 5 % extra deelnemersbijdrage gedurende 2 jaar;
3. Structureel extra of minder deelnemersbijdrage voor een aantal deelnemers als gevolg van verrekening bij gemiddeld meer dan 25% over-/ onderschrijding van de begrote niet-Drentse Maat-uren over 2016 en 2017.
4. Toepassing van een gewogen indexcijfer door toepassing van de index loonvoet sector overheid en de prijsindex netto materiële overheidsconsumptie;
5. Op basis van het plan van aanpak voor het ontwikkelprogramma 2018-2020 een incidenteel extra investeringsbudget van €330.000,- beschikbaar stellen voor het jaar 2018.

Voor de gemeente Midden-Drenthe betekent dit ten opzichte van de eigen meerjarenbegroting voor de RUD een **extra bijdrage van € 211.379** voor 2018. De bijdrage bedraagt € 1.053.226 (eigen begroting € 841.847).

Conceptbegroting 2019

De conceptbegroting 2019 bouwt voort op de financiële uitgangspunten zoals geformuleerd in de begrotingswijziging 2018.

Voor de gemeente Midden-Drenthe betekent dit ten opzichte van de eigen meerjarenbegroting voor de RUD een **extra bijdrage van € 203.597** voor 2019. De bijdrage bedraagt € 1.066.067 (eigen begroting € 862.470).

Zienswijze

De raad heeft de gelegenheid om zienswijzen over de conceptbegrotingswijziging 2018 en conceptbegroting 2019 in te dienen. Beide documenten **geven aanleiding** zienswijzen in te dienen.

Professionalisering financiële functie

Er zijn positieve ontwikkelingen met betrekking tot de professionalisering van de financiële functie. De beschikbaarheid van de monitoringsgegevens baart echter zorgen. Het is noodzakelijk dat de deelnemers tijdig geïnformeerd worden over de geleverde productie in relatie tot de beschikbare uren, om waar nodig bij te kunnen sturen.

Productie heeft prioriteit

De keuzes die in het jaarprogramma en begrotingswijziging voorgelegd worden komen niet overeen met de wensen van de deelnemers. De RUD geeft aan dat bij achterblijvende productie gekozen moet worden tussen het beschikbaar stellen van extra middelen of het schrappen in de productie.

Er is een derde mogelijkheid, namelijk het schrappen van projecten of het uitstellen van de uitvoering ervan. Productie (oftewel uitvoering van de reguliere taken voor vergunningverlening, toezicht en handhaving) dient voorrang te krijgen op projecten. Mocht er inderdaad een tekort worden geconstateerd, dient de RUD dit in een voorstel richting de deelnemers mee te nemen.

Opstellen ontwikkelprogramma

Het is wenselijk dat de opdracht voor het ontwikkelprogramma gezamenlijk tot stand komt.

Evaluatie verrekening systematiek

Momenteel vindt er verrekening plaats als een gemeente meer dan 25% meer of minder niet-Drentse Maat-uren (advies-uren) afneemt dan begroot. Het gaat hierbij om incidentele werkzaamheden (voornamelijk ruimtelijke plannen) waarvoor de deelnemers de deskundigheid van de RUD inschakelen. Hierbij is de regel dat je pas voor 100% moet bijbetalen als je 25% meer uren hebt afgenomen dan dat is begroot. Dit past niet binnen het gelijkheid- en redelijkheidprincipe.

Een deelnemer die meer dan 100%, maar minder dan 125% afneemt hoeft geen extra bijdrage te betalen. Dit betekent dat de deelnemer in feite deze extra uren zonder extra bijdrage van de RUD krijgt. Een deelnemer die meer dan 25% extra afneemt moet echter voor alle extra afgenomen uren betalen.

De RUD loopt een risico bij deze werkzaamheden die kan oplopen tot € 1,1 miljoen. Dit betreft de situatie waarbij iedere deelnemer 25% extra afneemt en dus niet hoeft bij te betalen (25% van 53.257 uren maal uurtarief van € 83,50). Dit bedrag moet als risico in de begroting worden opgenomen. Dit is een onterecht tekort omdat de RUD in opdracht van de afnemer werkzaamheden heeft verricht waarvoor niet betaald wordt.

Daarnaast zit er een fors verschil tussen de grootste en kleinste afnemer van de niet-Drents Maat-uren. Voor de gemeente Borger-Odoorn wordt 464 uren begroot en voor de provincie Drenthe 18.610 uren. 25% is voor de gemeente Borger-Odoorn 116 uren en voor de provincie Drenthe 4.563 uren. Bij een kleine extra activiteit die meer dan 116 uren vergt, krijgt Borger-Odoorn aan het einde van het jaar volledig de kosten toegerekend, terwijl de provincie 4.563 extra werkzaamheden weg kan zetten bij de RUD, zonder dat zij de kosten krijgen toegerekend. Zij kan derhalve voor € 381.000 (4.563 uren x € 83,50) aan extra werkzaamheden wegzetten bij de RUD voordat zij een aanvullende rekening krijgen.

Verrekening zou moeten plaatsvinden op basis van werkelijk afgenomen uren. Een evaluatie van deze verrekensystematiek dient op korte termijn uitgevoerd te worden.

Alternatieven

Er zijn geen alternatieven.

Randvoorwaarden

Er is sprake van randvoorwaarden.

Risico's

Er worden risico's gelopen met dit voorstel. Hierboven is al uiteengezet dat de verrekensystematiek van de niet-Drentse Maat-uren tot een financieel risico kan leiden van maximaal € 1,1 miljoen.

Daarnaast kunnen hoogstwaarschijnlijk met de huidige begroting niet alle werkzaamheden op basis van de Drentse Maat uitgevoerd worden. Dit kan leiden tot risico's voor het milieu. Zeker als de milieucontroles bij met name de zwaardere milieubelastende bedrijven achterblijven.

Financiële gevolgen

Het voorstel heeft financiële gevolgen. De gemeentelijke bijdrage voor 2018 en 2019 gaan zowel incidenteel als structureel omhoog. Het is de vraag in hoeverre de voorliggende financiële impulsen voldoende zijn om de basis voor 2020 op orde te krijgen. De RUD dient nog de nodige maatregelen te treffen, zoals het optimaliseren van LOS, om de basis op orde te krijgen. Ook de deelnemers dienen hun bijdrage te leveren, door het goed en volledig digitaal aanleveren van documenten. Voor de concrete financiële gevolgen wordt verwezen naar de bovenstaande toelichting.

Personele gevolgen

Er zijn geen personele gevolgen.

Duurzaamheid

De RUD voert de milieutaken uit voor de gemeente, waaronder het toezicht bij bedrijven. Voor een deel van de grotere bedrijven is een energie-audit onderdeel van het toezicht. De energie-audit is een kans om energiebesparing bij bedrijven een extra stimulans te geven. De RUD ziet erop toe dat de audits worden uitgevoerd. De auditrapportage wordt eveneens door de RUD beoordeeld.

Publicatieniveau

Het voorstel is openbaar.

Overig

Geen overige informatie.

Vervolprocedure/communicatie

De RUD ontvangt een brief met daarin de zienswijzen op de conceptbegrotingswijziging 2018 en conceptbegroting 2019. De conceptbrief ("Brief RUD") is als bijlage toegevoegd. Over de inhoud van de brief heeft afstemming plaatsgevonden met de gemeenten Assen, Aa en Hunze, Tynaarlo en Noordenveld.

Bijlagen

Het voorstel bevat de volgende bijlagen:

- Jaarverslag en jaarrekening RUD Drenthe 2017
- Controleverklaring accountant jaarrekening 2017 RUD
- Accountantsverslag controle jaarrekening 2017 RUD
- Conceptbegroting 2019 RUD
- Conceptbegrotingswijziging 2018 RUD
- Begeleidende brief financiële stukken
- Brief RUD
- Kaderbrief 2019 RUD
- Jaarprogramma
- Samenvatting p&c documenten 2018 RUD Drenthe